

DE FABRIEKSBODE

NIEUWSBRIEF VAN MUSEUM VAN MARKEN

DE FABRIEK VOOR ALLEN

ALLEN VOOR DE FABRIEK

ZATERDAG 18 APRIL

PRESENTATIE GEBIEDSVISIE DSM-OOST

Wat is de toekomst van het DSM-Oost gebied? Tot afgelopen december was het 155 jaar lang dé plek voor de iconische productie van gist en gistextracten. Veel Delftenaren willen over de nieuwe plannen meedenken, blijkt uit de enorme opkomst op woensdagavond 2 april in DOK. Stichting Museum Van Marken en betrokken architecten presenteerden daar een gebiedsvisie. Deze werd vol enthousiasme ontvangen door de ruim honderd Delftenaren, waaronder lokale politici.

De volle tribune in DOK / Open

Centraal in de visie staat de herontwikkeling van het 14 hectare grote fabrieksterrein tot een levendige stadswijk, waar wonen, werken, groen en maatschappelijke voorzieningen hand in hand gaan. Stichting Museum Van Marken stelt dat behoud en hergebruik van het industriële erfgoed een belangrijk uitgangspunt vormen. 'De zes gemeentelijke monumenten moeten als het "Van Marken Kwartier" een zichtbare en actieve rol krijgen in het nieuwe gebied, als dragers van identiteit en een bijzondere geschiedenis'.

Belangrijke onderdelen van de visie zijn een mix van wonen en werken en een sterke verbinding met het naastgelegen Agnetapark, waar de nieuwe wijk een logisch vervolg op is. Net als in de tijd van Jacques en Agneta van Marken komen wonen en werken weer dichterbij elkaar, passend bij de groei van de Biotech Campus en nieuwe vormen van wonen in de stad.

Het idee om het huidige stratenpatroon inclusief straatnamen op het DSM terrein te handhaven vindt veel bijval. Opvallend is de grote eensgezindheid in de zaal over de hoofdlijnen van de aanpak. Ook het idee om het terrein zo snel mogelijk te gaan gebruiken en in fases te ontwikkelen kan rekenen op brede steun. Dat biedt ruimte en flexibiliteit om stap voor stap te ontwikkelen, met oog voor kwaliteit en maatschappelijke meerwaarde.

De avond laat zien dat hier een unieke kans ligt voor Delft: een nieuw stuk stad, vlakbij het centrum, geworteld in het verleden van de Delftse Van Markens en gericht op de toekomst.

Meer over de gebiedsvisie leest u in de 'Special' op pagina vier van deze Fabrieksode en ook [hier op onze website](#).

BEZOEK BURGEMEESTER PECHTOLD

Op 28 januari bracht burgemeester Pechtold een geslaagd werkbezoek aan Maison Neuf. Hij werd vergezeld door medewerkers Sandra van Vianen en Mark de Kok. Namens Museum Van Marken waren voorzitter Lucas van Wees, bestuursleden Heleen van Haaften en Wim Bot, PR-vrijwilliger Marcel van Dien en fotograaf Roel van Dorsten aanwezig. Na een korte introductie werd de promotievideo van Museum Van Marken getoond en gaf de voorzitter een presentatie over het ontstaan, de ontwikkeling en de ambities van het Museum Van Marken. Het bezoek was onder de indruk en er ontstond een geanimeerd gesprek over betekenis en potentieel van de Van Markens voor Delft en Nederland. Daarbij liet Pechtold weten ons initiatief een warm hart toe te dragen. De geplande rondleiding schoot er bij in, maar Pechtold deed de toezegging nog eens terug te komen.

Bij vertrek kreeg Pechtold het boek 'Ieder uur een woord, en daad'

UIT DE OUDE DOOS

De Fabrieksode, 13 maart 1897:

'Voordracht Eleonora Marx.

Aan de commissie die zich ten doel stelt door buitenlandsche socialistten in onze academiesteden voordrachten te doen houden, is door de Directiën vergund a.s. Woensdag over De Gemeenschap te beschikken, ten behoeve van de lezing van mevrouw ELEONORA AVELING-MARX, dochter van den bekenden KARL MARX.'

REDACTIONEEL

Bij deze De Fabrieksode vindt u een bijlage over de visie die Museum Van Marken op 2 april presenteerde in DOK/Open over de toekomst van het DSM-Oost terrein. Vaste redacteurs van De Fabrieksode zijn Nettie Jonckers (Schenking van de maand) en Jan van der Mast (Uit de Oude Doos). Verder werkten aan dit nummer mee: Marcel van Dien, Frank Wassenberg, Robbert Grobden, Wim Bot, Lucas van Wees en Jetty Scholten-Coenraads. Eindredactie: Jacques van Velthoven en Chris de Weijer.

OPROEP: BIJZONDERE VERHALEN OP DE VAN MARKEN DAG

We spreken vaak mensen die een mooi en/of bijzonder verhaal hebben over bijvoorbeeld hun jeugd in het Agnetapark, hun werkzaamheden bij 'De Gist', Calvé of de Lijmfabriek (of die van hun vader/moeder of opa/oma), herinneringen aan 'De Tent', of anderszins. En we dachten: zou het niet mooi zijn wanneer we die verhalen ten gehore kunnen brengen op de Van Marken Dag (30 augustus). Welnu, dat gaan we organiseren!

Heeft u een verhaal waarvan u denkt; 'dat is de moeite waard om te delen met de bezoekers van de Van Marken Dag', geef het dan aan ons door. Kunt u in een paar zinnen beschrijven waar het verhaal over gaat, en wat de gebeurtenis is? In samenwerking met de organisatoren van Delft Vertelt gaan we dan beoordelen of we met u hier verder over willen doorpraten. Denk niet te snel: 'dit zal wel niets zijn', want voor een ander kan het de moeite waard zijn. Ga ervan uit dat uw verhaal circa tien minuten (maximaal een kwartier) mag duren. Het is uiteraard wel van belang dat het onderwerp een relatie heeft met het Agnetapark of de fabrieken die de Van Markens ooit hebben opgezet. We kijken uit naar uw aanmelding!

Reacties graag binnen twee weken mailen naar: marcelvandien@gmail.com.

DELFTS CULTUURDEBAT

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen vond op 28 februari in Theater de Veste een debat plaats over het cultuurbeleid in Delft. Onder leiding van Nico Jouwe gingen maar liefst tien partijen met elkaar in gesprek over dit onderwerp.

Tijdens het debat kwamen onder meer de verhouding tussen historie en innovatie en de omvang van het cultuurbudget aan bod. Over dat laatste verschilden de meningen: sommige partijen pleitten voor een verhoging, terwijl anderen benadrukten dat vooral een duidelijke inhoudelijke visie nodig is. Over die visie werden de bezoekers helaas niet veel wijzer.

Namens de Stichting Museum Van Marken vroeg bestuurslid Wim Bot actieve steun voor het onder de aandacht brengen van het erf- en gedachtegoed van de Van Markens. De praktijk is immers dat er weliswaar veel mondelinge steun is voor onze stichting, maar dat het lastig blijft om daadwerkelijke financiële steun voor projecten te verkrijgen.

Eén partij kreeg de gelegenheid om hierop te reageren en dat was D66. Deze partij gaf aan open te staan voor actieve steun en verwees daarbij ook naar de kansen die er zijn in DSM-Oost.

SCENKING VAN DE MAAND

Ook dit maal mocht Museum Van Marken weer een waardevolle schenking ontvangen. Het geschenk bereikte ons via mevrouw Emy Pelt-Jellema en is afkomstig van oud medewerker van Gist-Brocades de heer Van Noort. Het betreft een ereteken met een korte gouden ketting, toegekend bij een dienstverband van 25 jaar. De ketting is bedoeld om het insigne aan het jubileumhorloge te bevestigen. Het insigne is bijzonder omdat er geen kroontje op staat, waardoor het van vóór 1950 moet zijn. Zowel het insigne als de ketting bevonden zich nog in de originele doos van Begeer, destijds een zilverfabriek in Voorschoten. Op de ketting is het nummer 183 aangebracht. Het is het ontvangstcomité

niet duidelijk waar dit nummer naar verwijst. Navraag bij de firma Begeer heeft hierover geen uitsluitsel gegeven. Mogelijk kunnen oud-medewerkers van Gist-Brocades of lezers van deze Fabrieksboede hier meer duidelijkheid in brengen.

Ereteken met ketting, geschenken door de heer Van Noort

OPEN HUIS

Op de tweede en de vierde zaterdag van elke maand is Maison Neuf aan de Westvest 9 van 12.00 tot 16.00 uur geopend voor het publiek. Tijdens het Open Huis kunnen bezoekers niet alleen kennismaken met het leven en werk van Jacques en Agneta via de informatieve panelen, maar is er ook gelegenheid om ansichtkaarten, wandelkaarten en boeken aan te schaffen. Het grootste deel van de boekverkoop bestaat uit uitgaven die verband houden met het leven van de Van Markens, zoals 'Ieder uur een woord, een daad', 'Jacques van Marken, de eerste sociaal ondernemer van Nederland', 'Industrie aan de Schie', 'Paviljoen van Delftsche Nijverheid', 'Agneta opnieuw belicht' en de roman 'Agneta'. Het Open Huis is een succes. Elke zaterdag zijn er wel 40 tot 50 bezoekers. Met regelmaat worden nieuwe collectiestukken aangeboden en vertellen oud-medewerkers bijzondere verhalen over hun geschiedenis bij de Gist.

Interieur Maison Neuf aan de Westvest 9

VAN MARKEN PENNING

Op de Dag van de Ondernemer, die dit jaar op 20 november plaatsvindt, wil Museum Van Marken voor het eerst de Van Markenprijs uitreiken in de vorm van een Van Marken Penning. Op dezelfde dag wordt ook de Ondernemerspluim toegekend aan een ondernemer, die zich actief inzet voor de Delftse gemeenschap en economie. De Van Marken Penning richt zich specifiek op sociaal ondernemerschap. Voor de toekenning van de Van Markenprijs is een onafhankelijke jury geïnstalleerd.

De Dag van de Ondernemer wordt georganiseerd door MKB, VNO-NCW, de Gemeente Delft, het Ondernemersfonds Delft en de Rabobank.

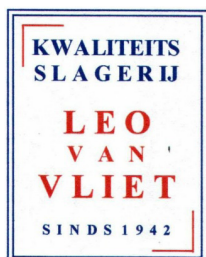
ZES NIEUWE ZAKELIJK VRIENDEN

De werkgroep Club Van Marken en Fondsenwerving heeft eind vorig jaar met succes een actie ingezet om nieuwe Zakelijk Vrienden te werven. Dit heeft geleid tot de inschrijving van zes nieuwe Vrienden.

Op 25 februari en 13 maart werd in Maison Neuf een driejarige sponsorovereenkomst getekend met twee Gouden Vrienden, respectievelijk DSW en het Hoogheemraadschap van Delfland. Daarnaast is als Zilveren Vriend toegetreden Kwaliteitsslagerij Leo van Vliet en als Bronzen Vrienden Telforce, The Barn en Notariskantoor E.J.H. Jansen. Stichting Museum Van Marken is hen dankbaar voor hun steun!

DSW
zorgverzekeraar

MARJA VAN BIJSTERVELDT NIEUW LID CVA

Oud burgemeester van Delft Marja van Bijsterveldt is recent toegetreden als lid van het Comité van Aanbeveling (CvA) van Stichting Museum Van Marken. Marja volgt hiermee oud-burgemeester Hein van Oorschoot op, die onlangs is uitgetreden. Het Comité is geïnstalleerd om het gedachtegoed van de Van Markens zowel lokaal als (inter)nationaal uit te dragen en voorts een rol te spelen bij het verwerven van steun van belangrijke stakeholders.

NIEUWE BESTUURSLEDEN

In de vacature die is ontstaan door het vertrek van Argo Oskam is Frank Wassenberg benoemd. Frank gaat zich bezighouden met Gebouwen en gebouwbeheer, Agnetapark en DSM-Oost terrein. Over zijn toetreden schrijft hij: 'Ik woon pal naast het historische Agnetapark, waar ik elke dag geniet van deze unieke

Frank Wassenberg

plek. En ik niet alleen, ik zie de vele geïnteresseerde wandelaars. De maatschappelijke erfenis van de Van Markens verdient een prominente plek in een museum, zodat hun sociale visie blijvend wordt gedeeld. Met mijn achtergrond in de gebouwde omgeving wil ik bijdragen aan het uitdragen van dit gedachtegoed, fundament van onze moderne verzorgingsstaat'.

Per 1 april is Olivier Warmerdam uit het bestuur getreden vanwege zijn verkiezing in de gemeenteraad van Delft. In zijn plaats is Robbert Grobben benoemd als secretaris.

Robbert Grobben

Over zijn toetreden tot het bestuur schrijft hij: 'Graag kom ik het bestuur versterken als secretaris. Me inzetten voor maatschappelijke organisaties is wat ik graag doe. Vanaf jonge leeftijd ben ik actief in het verenigingsleven, en ook tijdens mijn studententijd heb ik mij hier volop voor ingezet. Graag zet ik deze inzet voort voor een stichting die aansluit bij thema's die mij na aan het hart liggen: ondernemerschap, maatschappelijke impact maken en leren van de geschiedenis'.

Het bestuur spreekt zijn waardering uit voor beide vertrekkende leden. Argo Oskam voor zijn grote en langdurige inzet voor het op de kaart zetten van de Stichting en Olivier Warmerdam voor zijn inzet als secretaris en wenst de nieuwe bestuursleden Frank en Robbert veel plezier en succes!

KORTE BERICHTEN

Jaarstukken 2025 en Jaarplan 2026

Het bestuur van Stichting Museum Van Marken heeft in zijn vergadering van 30 maart het Jaarverslag over 2025 en het Jaarplan voor 2026 vastgesteld. U vindt deze stukken [op de ANBI pagina van onze website](#).

Binnenkort: Crowdfunding Film

Er wordt ondertussen hard gewerkt aan de film over de Van Markens. Er wordt binnenkort een crowdfundingactie gestart om de film nog beter te maken en breder te verspreiden. U ontvangt hierover nog een Nieuwsflits.

AGENDA

 Iedere tweede en vierde zaterdag van de maand van 12.00 tot 16.00 uur: Open Huis in Maison Neuf, Westvest 9.

 Maandag 27 april (Koningsdag): Museum Van Marken staat met een kraam op de Voldersgracht.

 Zaterdag 30 en zondag 31 mei: Kraam op de [Hortus Plants & Art Fair](#) in de Hortus Botanicus Delft.

 Zondag 30 augustus 2026: de zesde Van Marken Dag in het Agnetapark, noteer alvast in uw agenda!

FABRIEKSBODE SPECIAL DSM-OOST

GEBIEDSVISIE

Museum Van Marken draagt het gedachte- en erfgoed van Jacques en Agneta van Marken uit. Welke aanknopingspunten zijn er in dit gedachte- en erfgoed van de Van Markens die als inspiratie kunnen dienen voor de nieuwe ontwikkeling van het DSM-Oost terrein? In de visie die 2 april in DOK werd gepresenteerd zitten zestien 'Tips' die hier een antwoord op kunnen zijn:

TIP

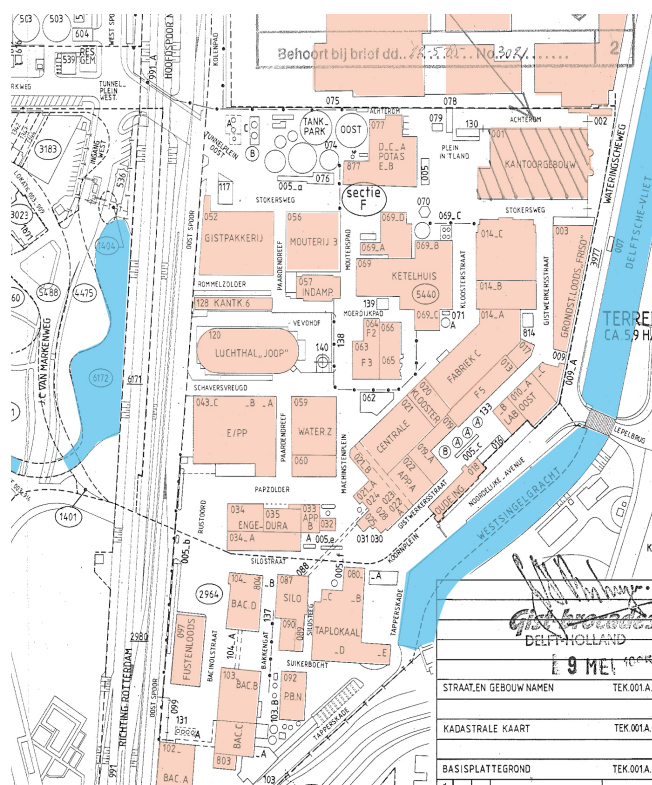
A. Gedachtegoed

1. Volg het internationale voorbeeld van het Agnetapark en focus op het genereren van nieuwe sociale innovaties. Een modelwijk qua samenleven en gemeenschapsvoorzieningen. Werken met sociaal ondernemerschap, collectief eigendom en coöperaties. Ontwikkel woonconcepten samen met toekomstige bewoners.
2. Het Agnetapark heeft een mix van functies en was vroeger direct verbonden met het Gisterrein; volg dit voorbeeld op DSM-Oost. Creëer een dynamische leefomgeving waarin economische activiteiten geïntegreerd zijn met het dagelijks leven en waar wonen, werken, leren, spelen en zorgen hand in hand gaan. Mix, dus ook betaalbare woningen en woningen voor senioren.
3. Leg bij de haven en het Calvéterrein meer accent op bedrijven, naar het zuiden toe (terrein van de oude gistfabriek) meer accent op wonen.
4. De werkgelegenheid op de BioCampus gaat flink groeien. Richt de woonfunctie ook op de doelgroep van biotechnologen; studenten biotechnologie en aanverwanten.

TIP

B. Erfgoed

11. Het gebied heeft een rijke geschiedenis; wis die niet uit.
12. Laat het oude stratenpatroon en verkaveling (inclusief straat- en gebouwnamen) in stand; bijvoorbeeld 'Machinistenplein', 'Stokersweg', 'Tapperskade' en 'Papzolder'.
13. In het gebied staan zes gemeentelijk monumenten: Taplokaal, Centrale, Fabriek C, Lab Oost, Frisoloods en Oude Ingang. Handhaaf deze monumenten en geef ze een nieuwe passende functie. Het gebied met de monumenten wordt het 'Van Marken Kwartier'.
14. Geef nieuwe gebouwen een uitstraling die past bij de uitstraling van de te handhaven monumenten.
15. Ga voor de hoogte van de nieuwe gebouwen uit van de hoogten van de voormalige fabrieken.
16. Maak in het Taplokaal een 'Van Marken Centrum'; een multifunctionele ruimte die dient als broedplaats voor impactondernemers, bijeenkomsten en ontmoetingen en die tevens museale functies vervult, waar innovatieve projecten en sociale initiatieven worden ontwikkeld door de toekomstige 'Jacques en Agneta's' van deze tijd.

Tekening oude fabrieksterrein met straatnamen

MEER WETEN OF MEEPRATEN?

Meer weten over de visie van Museum Van Marken? [Kijk hier op de website](#) voor de volledige presentatie.

Meepraten of -denken? Mail aan info@museumvanmarken.nl